

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/85/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817211234
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3817211234.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a sudkýň JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu A. proti žalovanému E., o zaplatenie sumy 1.729,62 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 22. januára 2019, č. k. 10Csp/118/2017-120, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 22. januára 2019, č. k. 10Csp/118/2017-120 súd prvej inštancie uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 1.199,62 eur s 5,15 % ročným úrokom z omeškania od 08.06.2017 do zaplatenia, zmluvný úrok a úrok z omeškania v sume 144,32 eur, úrok z omeškania v sume 259,98 eur, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Konanie zastavil v časti o zaplatenie sumy 530,- eur. Vo zvyšku žalobu zamietol. Priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 38%. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že dňa 30.04.2012 W. a žalovaný uzavreli zmluvu o úvere, dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver v sume 2.000,- eur, ktorý sa zaviazal splácať v 72 mesačných splátkach po 59,27 eur splatných k 19. dňu v mesiaci s tým, že prvá splátka bola splatná dňa 19.05.2012 a posledná splátka bola splatná dňa 19.04.2018. Zmluvný úrok predstavoval 24,50% ročne. Celkom bol žalovaný povinný zaplatiť sumu 3.829,68 eur, z ktorej jeho celkové náklady predstavovali sumu 1.829,68 eur. RPMN predstavovala 28,28% a priemerná RPMN 18,77%. Dňa 02.07.2014 právny predchodca žalobcu upozornil žalovaného, že pohľadávka banky je viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti v sume 254,99 eur pozostávajúcej z omeškaných splátok v sume 243,93 eur a poplatkov v sume 11,06 eur. Súčasne ho vyzval na zaplatenie dlžnej sumy v lehote 15 dní od doručenia výzvy. Výzvu žalovaný v odbernej lehote neprevzal. Z dôvodu riadneho nesplácania úveru žalovaným banka ku dňu 21.07.2014 úver predčasne zosplatnila, čo žalovanému oznámila listom zo dňa 21.07.2014. Žalovaný oznámenie banky v mieste bydliska v odbernej lehote neprevzal. Povinnosťou žalovaného je zaplatiť žalobcovi nesplatenú úverovú istinu v sume 1.199,62 eur, t.j. pôvodne žalovaná suma 1.729,62 eur mínus úverové splátky zaplatené žalovaným po podaní žaloby v sume 530,- eur, o ktorú vzal žalobca podanú žalobu čiastočne späť, zmluvný úrok a úrok z omeškania v sume 144,32 eur vyčíslené z nesplateného úveru do 21.07.2014, t.j. do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, v súlade s cit. ust. § 2 písm. d/, g/ Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v znení neskorších predpisov. V časti, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia zmluvného úroku odo dňa nasledujúceho po predčasnom zosplatnení úveru, t.j. od 22.07.2014 do 07.06.2017 a od 08.06.2017 do zaplatenia vo výške 24,5% ročne, súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. V tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015, uznesenie NS SR vo veci

4 Obo 143/98. Odvolací súd sa stotožnil s tou časťou odôvodnenia NS ČR vo veci 33Odo 657/2005, v ktorej argumentuje, že úroky predstavujú odmenu (cenu) za „užívaní jistiny“ a úroky z omeškania sankciu. Z dôvodov vysvetlených a uvedených vyššie, dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne (C-415/2011, AZIZ). Tak, ako vyplýva z vyššie citovaného právneho názoru Krajského súdu v Prešove a z obsahu uznesenia NS SR vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Obo/143/1998 (dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania) úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech odporcu, ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uplatnený úrok vo výške 24,5% ročne prevyšuje úrok z omeškania a pripustenie právneho názoru súbehu zmluvných úrokov popri úrokoch z omeškania (po splatnosti úveru) potenciálne umožňuje navýšenie dlhu nad skutočnú výšku poskytnutého úveru v rozpore s ust. § 3a ods. 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Pokiaľ je v Obchodných podmienkach pre úver dostupná pôžička v článku 6.4. (čl. 10 spisu) uvedené, že v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 6.2 OP, banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou vo výške stanovenej v Oznámení o úrokových sadzbách, a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku klienta voči banke, súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a vyslovené právne názory NS SR a Krajského súdu Prešov považoval toto dojednanie za neplatné podľa § 39, § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Omeškanie žalovaného bolo posúdené podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka s poukazom na to, že právny vzťah založený medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným zmluvou o spotrebiteľskom úvere je potrebné považovať za občianskoprávny vzťah, kedy sa omeškanie dlžníka spravuje príslušnými ustanoveniami tohto zákona. Výška úroku z omeškania zodpovedá ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., v platnom znení. Súčasne súd neakceptoval spôsob započítania došlých úverových splátok žalovaného, ktoré zaplatil po podaní žaloby v celkovej sume 530,- eur na platenie zmluvného úroku a úroku z omeškania tak, ako to vykonal žalobca s poukazom na článok 5.6. Obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička. Takýto postup započítania došlých splátok je v rozpore s ust. § 566 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého veriteľ je povinný prijať aj čiastočné plnenie, ak to neodporuje dohode alebo povahe pohľadávky. Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Vzhľadom na to, že žalobca nerešpektoval zákonnú úpravu započítania čiastkových plnení žalovaného na platenie úveru podľa cit. ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, súd sumu 530,- eur zaplatenú žalovaným v období od októbra do decembra 2018 započítal na istinu, ktorá sa oproti pôvodne žalovanej v sume 1.729,62 eur znížila na sumu 1.199,62 eur, ktorá bola žalobcovi priznaná. V časti, v ktorej vzal žalobca podanú žalobu späť o zaplatenie sumy 530,- eur súd konanie podľa § 145 ods. 2 CSP zastavil. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP. Žalobca bol vo veci čiastočne úspešný, na základe čoho mu vznikol nárok na pomernú náhradu trov konania. Vec právne posúdil podľa § 39, § 52 ods. 2 a § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len zákon č. 129/2010 Z.z.).

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku podal žalobca včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom rozsahu tak, že jeho žalobe vyhovie, resp. rozsudok v tomto rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a nesprávne skutkové zistenie. K úroku po predčasnom zosplatnení uviedol, že má nárok na zaplatenie úroku od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Namietol nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť rozsudku, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd prvej inštancie vychádzal pri závere, že po vyhlásení predčasnej splatnosti žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Nemožno sa stotožniť so záverom uznesenia NS SR sp. zn. 4Obo/143/98, lebo po vydaní tohto rozhodnutia došlo k vstupu SR do EÚ a k implementácii relevantných smerníc do právneho poriadku a k vydaniu nových právnych predpisov smerodajných pre danú oblasť regulácie. Poukázal v tejto súvislosti na § 16 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z. oprávňujúci spotrebiteľa kedykoľvek počas trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere tento úplne alebo čiastočne splatiť pred dohodnutou

lehotou splatnosti s úhradou úrokov a nákladov vzniknutých len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Zastal názor, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy, ktoré je nevyhnutne spojené s istinou úveru. Poukázal na ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, ktorý upravuje obdobie, za ktoré má veriteľ nárok na úrok až do splatenia úveru. Úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy a predstavujú cenu úveru. Dlužník má povinnosť platiť ich od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, či už v lehote alebo v omeškaní. Zosplatenie úveru nemá vplyv na povinnosť platiť úroky z úveru, ktorá trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Poukázal na bod 6.4. Obchodných podmienok, v zmysle ktorého v prípade úveru predčasne splatného je banka oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania až do úplného splatenia zmluvného záväzku klienta voči banke. Úročenie úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia do úplného splatenia bolo úmyslom žalobcu a žalovanému musel byť tento zámer vzhľadom na formuláciu jasný. Jazykové vyjadrenie právneho úkonu je potrebné v zmysle rozhodnutia NS ČR sp. zn. 32Cdo/3830/2014 posudzovať z hľadiska gramatického (jazykového), logického a systematického výkladu a takto posúdiť na základe vykonaného dokazovania skutočnú vôľu strán v okamihu uzatvárania zmluvy. Keďže nedošlo k vráteniu celej poskytnutej istiny, nezanikol dohodnutý záväzok žalovaného naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. Ad absurdum by nepoctivý dlžník mohol zo špekulatívnych dôvodov bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu dohodnutých splátok a spôsobiť predčasnú splatnosť úveru, čím by sa vyhol plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadzbe určenej trhovými mechanizmami. Nesúhlasil s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa, pretože oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom sledujúcim iný cieľ. Nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Poukázal na § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Dlužníkovi, ktorý je v omeškaní pribúda ďalšia platobná povinnosť popri už existujúcom peňažnom dlhu. Úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti (vyplývajúcou zo zákona). Poukázal na nejednotnú súdnu prax. Citoval rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn.41Co/13/2018, 43Co/1/2018 a Krajského súdu v Prešove sp.zn. 11Co/22/2018. V závere odvolania poukázal na odlišné stanovisko podpredsedu Ústavného súdu SR JUDr. Milana Lalička v bližšie neoznačenom spore.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

4. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti podľa 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

5. Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo i právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 2 C.sp. na ne v plnom rozsahu poukazuje.

6. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo 143/1998, (judikát R 59/1998 publikovaný v periodiku Zo súdnej praxe č. 4/2000, str. 81-84), a na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV.ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012, ktoré sa zoberali obdobnou právnou vecou. V predmetnom uznesení sa Ústavný súd vypořiadal s rovnakými argumentmi (sťažovateľa), ako predniesol odvolateľ v tomto spore. Ústavný súd SR predmetným uznesením odmietol sťažnosť smerujúcu proti záverom všeobecných súdov, v zmysle ktorých má veriteľ nárok na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru iba „do dňa, kedy prehlásil úver za predčasne splatný s tým, že po tomto termíne žalobcovi nevzniká právo na zaplatenie dohodnutého úroku z úveru, ale iba úroku z omeškania v súlade s ust. § 369 Obchodného zákonníka“. Tento výklad považoval ústavný súd za ústavne akceptovateľný.

7. K argumentu odvolateľa, že jeho výklad príslušných ustanovení Obchodného zákonníka podporuje ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, podľa ktorého spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do dňa splatnosti istiny, odvolací súd uvádza, že predmetné ustanovenie zákona o spotrebiteľských úveroch upravuje situáciu, keď spotrebiteľ splatil úver pred

lehotou splatnosti a toto ustanovenie vymedzuje výšku úrokov do dňa predčasného splatenia. Uvedené zákonné ustanovenie preto nepodporuje argumentáciu žalobcu, práve naopak, pretože podľa toho ustanovenia je spotrebiteľ povinný plniť úroky len do dňa predčasného splatenia, nie po splatnosti ako je predmetom sporu v danej veci. Ide o stav v súlade s právom, stav oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Nevzťahuje sa však na protiprávny stav, situáciu, keď veriteľ považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatenie úveru), s ktorým stavom sa spájajú výhradne sankcie v podobe platenia úrokov z omeškania, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov. S týmto stavom sa nebudú spájať odplatné plnenia, akými sú úroky z úveru.

8. Výklad odvolateľa vedúci k záveru o oprávnenosti úrokov zo spotrebiteľského úveru po mimoriadnom zosplatení je v rozpore so zásadou ochrany spotrebiteľa a výkladu v jeho prospech zakotvenou v § 52 ods. 2, § 53 ods. 1 a 5 a § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

9. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodneným právnym názorom súdu prvej inštancie, poukazujúc opätovne na vyššie citované štandardnú judikatúru v tejto oblasti.

10. Žalobcom uplatnené dôvody odvolania proti výroku II. rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vo výroku II. potvrdiť.

11. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania.

12. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

14. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 C.s.p. v spojení s § 255 ods.1 a § 251 C.s.p. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, a preto mu v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. v zásade patrí právo na náhradu trov tohto odvolacieho konania. Zo spisu však nevyplynuli žiadne odôvodnené a preukázané trovy žalovaného v zmysle § 251 C.s.p., preto odvolací súd rozhodol, že mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

15. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).